

Erasmus MC
University Medical Center Rotterdam

Wensen en grenzen in de geneeskunde

Prof dr Maartje Schermer

Medische ethiek en filosofie van de geneeskunde

ErasmusMC

Wat is wensgeneeskunde?

Werkdefinitie:

Medisch handelen op verzoek van de patiënt/cliënt zonder medische indicatie in de traditionele zin

Andere termen:

Geneeskunde op verzoek

Electieve geneeskunde

Leefstijl geneeskunde

Niet compleet nieuw, wel steeds frequenter?

Voorbeelden van vanmiddag

Diagnostiek op verzoek

The advertisement features the Prescan logo (a dollar sign with a scan line) and the text 'medische check-up mri/ct scans'. It shows a woman and a man lying down, and a CT scanner. The main text reads: 'Alleen dit jaar nog zakelijk aftrekbaar! Total Body Scan van € 1.910,- NU voor € 1.298,-'. Below this, it asks 'Waarom preventief onderzoek?' and provides a link to 'Klik hier voor de Prescan presentatie'. A small note says 'Kunt u het filmpje niet zien? Klik dan op de kootjes: [Windows icon] [IE icon]'. The word 'Nieuws' is also present.

Psychofarmaca op verzoek

Cosmetische chirurgie

Verdere voorbeelden...

- Geslachtskeuze
- Vitrificatie van eicellen op sociale indicatie
- Keizersnede op verzoek

31 August 2011 Last updated at 05:48 GMT

736 Share

North Yorkshire NHS trust bans elective Caesareans

Hospital bosses in North Yorkshire have banned elective Caesarean sections for non-medical reasons in a move they say will reduce health risks for mothers and babies and save cash.

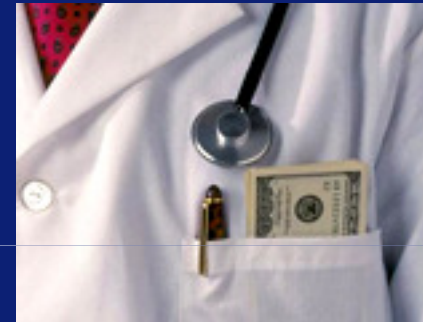
North Yorkshire and York Primary Care Trust (PCT) said 114 women had C-sections for non-medical reasons during the 2010-2011 financial year.

Oorzaken, trends, toekomst?

Trends in gezondheidszorgbeleid:

- focus op patiënt (patiënt gerichte zorg, patiënt gestuurde zorg, 'patient centered care')
- marktwerking in de zorg

Toegenomen mondigheid

Grotere toegankelijkheid (internet, buitenland)

Oorzaken, trends, toekomst?

Technologische vooruitgang

Verschuiving geneeskunde:

- van genezen naar preventie en gezondheidsbevordering (leefstijl, eigen verantwoordelijkheid) en verbeteren (human enhancement)
- veranderingen in beroepsethiek

Ethische vragen

Elke vorm van 'wensgeneeskunde' brengt specifieke ethische vragen met zich mee

I. Beroepsethiek en arts-patiënt relatie:

- Weldoen en niet-schaden: wie bepaalt wat dat inhoudt?
- Primum non nocere of volenti non fit iniuria?
- Recht op zelfbeschikking, (professionele) autonomie
- 'Doctor knows best' of 'u vraagt wij draaien'?
- Grenzen van het medisch domein

Verschuivingen in beroepsethiek (Dwarswaard)

Medisch domein:

"They were performing examinations which they would have condemned as unnecessary in the past. They were treating conditions that did not really need treatment according to their former ideology."

Primum non nocere:

“Whereas it used to mean: do not examine or treat a patient unless this is really necessary, it now comes to mean: you may examine and treat a patient as he or she prefers as long as you do not actually harm your patient.”

Ethische vragen

II. Samenleving, overheid

- Zelfbeschikkingsrecht burgers
- Hoeveel eigen verantwoordelijkheid, hoeveel bescherming?
- Kosten: wie betaalt, rechtvaardige verdeling, gelijke toegang?

Beleidsvragen

- Rol beroepsgroepen → formuleren eigen grenzen, beroepsethiek
- Rol overheid? Bescherming cliënten / kwaliteit garanderen?
Volksgezondheid? Eigen verantwoordelijkheid burgers? Eerlijke informatievoorziening?
- Inkopen via internet, inkopen in het buitenland (medisch toerisme)
- Wie betaalt? (incl vervolgonderzoek, complicaties etc)

PROGRAMMA

*Diagnostiek op verzoek:
hoe moet de overheid reageren*

*Psychofarmaca op verzoek
voor niet-medische redenen –
toekomstige ontwikkeling?*

ENHANCING AMERICA

*Esthetiek: de rol van de dokter,
verantwoordelijkheid van de patiënt*

Paneldiscussie: beleidsconsequenties